

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 15 nov. 1892 kl. 3 e. m.

Särskilda utskottets utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upphörande af de enligt förordningen den 5 oktober 1889 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman.

(2:a A.)

Kongl. Maj:t, som den 14 nästlidne oktober till Riksdagen aflåtit propositioner angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m. samt angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885, har i en förstnämnda dag afgifven proposition (n:o 5), under åberopande af ett propositionen bilagdt statsrådsprotokoll öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att först omförmälda propositioner vunne Riksdagens bifall, besluta, att de enligt förordningen den 5 oktober 1889 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter nu utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman från och med år 1893 ej vidare skulle utgöras.

Till åberopade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen erinrat, hurusom enligt nyssnämnda förordning skulle för vissa slag af frälseegendomar, nemligen allmänna frälsehemman äfvensom rå-

Bih. till urtima Riksd. Prot. 1892. 8 Saml. 1 Afd. 5 Häft. (N:o 5).

och rörs- samt insocknehemman, jemte vanlig fastighetsbevillning utgöras en särskild bevillningsafgift, hvilken i större delen af landet utginge med visst belopp för hvarje rusttjenstmark. Denna bevillning, den så kallade rusttjenstbevillningen, vore närmast att anse såsom afsedd att utgöra någon ersättning för de större friheter, frälsejorden, särskildt då rusttjensten icke effektivt utgjordes, i jemförelse med skattejorden åtnjöte. Denna rusttjenstbevillningens karakter framginge bland annat deraf, att afgiften upphörde till hälften, då rustningen uppsattes. För de lotshemman, som vore frikallade från rotering, skulle enligt samma förordning viss i förhållande till hemmantalet bestämd särskild bevillningsafgift utgöras.

Redan i Riksdagens skrifvelse den 24 maj 1873 hade, anför departementschefen vidare, uttalats, att, när afskrifning skedde af grundskatterna, borde äfven den bevillning, som enligt tredje artikeln — motsvarande nu gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter — särskildt utgjordes af en viss klass af jordbruksfastigheter, försvinna. Detta uttalande, hvarmed torde hafva åsyftats rusttjenstbevillningen, egde äfven tillämplighet i fråga om bevillningsafgiften för lotshemman, hvilken i författningen angåfves utgöra en ersättning för roteringsfriheten och därför efter roteringsbördans eftergifvande ej vidare borde kvarstå. Billigheten deraf, att rusttjenstbevillningen i sammanhang med afskrifningen upphörde, framginge så mycket tydligare, som de hemman, hvilka nu utgjorde denna bevillning, i jemförelse med skattehemmanen skulle komma att åtnjuta en väsentligen ringare förmån af afskrifningen, men sådant oaktadt lika med annan jordbruksfastighet komme att träffas af den förhöjda fastighetsbevillningen. I sammanhang med det förslag till afskrifning af grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären, som af Kongl. Maj:t förelagts 1883 års Riksdag, hade Kongl. Maj:t ock, i öfverensstämmelse med hvad skatteregleringskomitén hemställt, föreslagit, att de särskilda bevillningsafgifterna för frälseegendomar och lotshemman måtte upphöra. Då departementschefen tillstyrkte, att enahanda framställning äfven nu måtte göras, ansåge han sig på samma gång böra erinra, att den minskning i inkomst, som härigenom skulle för statsverket uppkomma, icke vore af större betydighet. Rusttjenstbevillningen hade nemligen år 1891 inbragt ett belopp af 67,114 kronor 53 öre och bevillningsafgiften för lotshemman samma år allenast 67 kronor 12 öre.

Utskottet, som i sina utlåtanden n:is 3 och 4 af denna dag i hufvudsak tillstyrker bifall till Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda propositioner an-

gående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m. samt angående ändring i gällande lag om lindring i rustnings- och roteringsbesvären, har vid sådant förhållande icke något att erinra mot bifall till den nu förevarande propositionen, likväl under motsvarande förutsättning, som utskottet i sina berörda utlåtanden uppställt för antagande af der förordade förslag. Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen — under vilkor att kamrarne fatta sammanstående beslut, som af Kongl. Maj:t godkännas, i anledning af så väl hvad Kongl. Maj:t i särskilda till Riksdagen den 14 oktober 1892 aflåtna propositioner föreslagit dels angående förbättrad härordning, dels angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpliktslagen den 5 juni 1885, dels angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m., dels om ändring i förordningen den 3 juni 1892 angående bevillning af fäst egendom samt af inkomst, dels angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885, dels ock angående ändrad lydelse af § 58 i förordningen om kommunalstyrelse på landet som äfven inom Riksdagen i dessa ämnen väckta förslag — må bifalla hvad Kongl. Maj:t i förevarande proposition n:o 5 föreslagit.

Stockholm den 15 november 1892.

På särskilda utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
